

Ez a kiadvány azzal a céllal jött létre, hogy jogi és gyakorlati felvilágosítást, információt nyújtson azon nők és gyerekek számára, akiket erőszak ért a családjukban.

HOVA FORDULHAT, HA ERŐSZAK ÉRTE?

A Rendőrség tevékenysége

Ha Önt vagy gyermekét erőszak érte, a rendőrséghez fordulhat védelemért. A 107 vagy 112 telefonszámon akár neve bementése nélkül, a nap 24 órájában kérheti a rendőrség helyszíni kiszállását.

A 2/2018. (I. 25.) ORFK utasítás a hozzátartozók közötti erőszak kezelésével összefüggő rendőrségi feladatok végrehajtásáról kötelező előírásokat tartalmaz a rendőri állomány számára a családon belüli erőszak esetkörének rendőri kezeléséhez. Ez az utasítás a 32/2007-es utasítást váltotta fel, a témával foglalkozó civil szervezetekkel és szakértőkkel való egyeztetés nélkül. Az új utasítás nyelvezete a korábbi, a családon belüli erőszakra való fellépésre vonatkozó határozott, kötelező érvényű megfogalmazás helyett homályosabban fogalmaz, gyakorlatilag a segélyhívást fogadó diszpécser döntésére bízva, hogy a rendőrök kimenjenek-e ilyen esetekben a helyszínre: a 2007-es útmutató többek közt előírta, hogy „Ha a családon belüli erőszak körébe tartozó, személy elleni erőszakos [...] cselekmény miatt érkezik bejelentés, a rendőr köteles a helyszínen haladéktalanul megjelenni.” E helyett a 2018-as utasításban ez áll: „Ha a beérkezett segélyhívásból vagy bejelentésből kitűnően hozzátartozók közötti erőszak miatti rendőri intézkedésre van szükség, a TIK - amennyiben szükséges, haladéktalanul - intézkedő rendőrt irányít a helyszínre.” (Ez az áldozatokat hátrányosan érintő változás, hiszen nincs mire hivatkozniuk, ha segélykérésük esetén az intézkedő ügyeletes tiszt nem jár el és nem küld ki rendőrt a helyszínre.)

A helyszínre érkező rendőr intézkedik a jogellenes állapot megszüntetése iránt, szükség esetén gondoskodik a sérültek ellátásáról, tájékoztatja az érintetteket a rendelkezésükre álló jogvényesítési lehetőségekről, segítő szolgáltatásokról, kérésre lehetőség szerint elkíséri az áldozatot a legközelebbi krízismhelyre. A rendőrök akkor járnak el szabályszerűen, ha a feleket és a helyszínen tartózkodó más személyeket külön-külön hallgatják meg. Ha a törvényi feltételek fennállnak, a bántalmazót elő kell állítani, őrizetbe kell venni, illetőleg kezdeményezni kell előzetes letartóztatást vagy távollattartását (kényszerintézkedések). A

bántalmazó elvitelére többnyire akkor kerül sor, ha feltételezhető, hogy szabadon hagyása esetén további fizikai bántalmazásnak tenné ki családtagjait, vagy más módon megfélemlítené a tanúkat. A bántalmazó szabadon engedéséről a rendőrségnek előzetesen értesítenie kell az áldozatot. A rendőrség a családon belüli erőszak áldozatát köteles tájékoztatni jogairól, kötelezettségeiről, a biztonsága érdekében alkalmazható lehetőségekről, ügyének állásáról (ügyszám, eljáró szerv, ügyintéző, stb.), a kárenyhítés lehetőségeiről, a segítő szervezetek elérhető ségeiről. Ha a bántalmazásnál gyerek is jelen volt, felmerül a kiskorú veszélyeztetése bűncselekmény gyanúja. Emiatt a rendőrségnek hivatalból kell eljárását indítania.

A feljelentés megtétele

A legtöbb családon belüli erőszak körébe eső bűncselekmény magánindítványra üldözhető. Ez azt jelenti, hogy a sértett legkésőbb a bűncselekmény elkövetése után 30 napig tehet feljelentést. Ha a bűncselekményt 14 éven aluli gyermeke ellen követték el, úgy Ön tud helyette feljelentést tenni, 14 és 18 év közötti gyereke esetében akár a gyerek önállóan, akár Ön teheti ezt meg. A magán indítványnak nincsenek szigorú formai kellei, de okvetlenül tartalmaznia kell azon nyilatkozatát, hogy kéri az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását. Feljelentést nemcsak szóban, hanem írásban is elő lehet terjeszteni, melyet érdemes tértivevényes levél formájában elküldeni az illetékes rendőrkapitányságra vagy bíróságra. Magán indítványra indul meg az eljárás például könnyű testi sértés, kapcsolati erőszak lelki és gazdasági erőszakra vonatkozó formái, magánlaksértés, magántitok, levéltitok meg sértése, rágalmozás és becsületsértés, bizonyos esetekben szexuális kényszerítés, szexuális erőszak és szeméremsértés, illetve, ha a sértett az elkövető hozzátartozója, lopás, rongálás, jogtalan elsajátítás, jármű önkényes elvétele bűncselekmények miatt.

Orvosi látlet felvétele

Ha Önnek a bántalmazás következtében sérülése keletkezik, célszerű azon nyomban orvoshoz fordulnia és látletet készíttetnie. Erre nemcsak a sérülés ellátása miatt van szükség, hanem mert nagyban megkönnyíti a későbbi bizonyítást. Látletet akkor is érdemes felvetetnie, ha Ön nem tud, vagy nem akar büntető feljelentést tenni a konkrét sérülés miatt. Ez azért fontos, mert későbbi válóper, más család jogi per, gyám hatóság eljárást stb. során bizonyítékként tudja felhasználni a látletet. A vizsgálatot végző orvos nem köteles látletet kiállítani, csak abban az esetben, ha a testi sértést elsen vedett személy vagy hozzátartozója azt kifejezetten kéri. Ha az orvos a látlet felvételét megtagadja, akkor panasszal tud élni ellene az ÁNTSZ-nél. Az orvosi látlet készítésének és

kiadásának térítési díja van, de a látletet nem muszáj Önnek elhozni, mivel azt a rendőrség, ügyészség, bíróság az eljárás során ingyenesen tudja kikérni.

Az Áldozatsegítő Szolgálat pénzügyi szolgáltatásai

Azonnali pénzügyi segílyt kérhet, ha Ön krízishelyzetben van, mert a bántalmazás következtében nincs abban az álla potban, hogy lakásáról, ruháról, élelemről, utazásáról, gyógyszeréről gondoskodni tudjon. A támogatás igénybe vételének feltétele, hogy a bántalmazás bűncselekménynek minősüljön, és a segíly iránti kérelmet a bűncselekményt követő öt napon belül terjssze elő az illetékes áldozatsegítő szolgálatnál. Állami kárenyhítésre tarthat igényt továbbá, ha Ön ellen súlyos, az életét, testi épségét, egészségét veszélyeztető szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekményt követtek el, bizonyos esetekben az áldozat hozzátartozói is. A kérelmet a bűncselekmény elkövetése után három hónapon belül kell az áldozatsegítő szolgálatnál előterjeszteni, a kár részletes igazolásával. Szükséges továbbá, hogy az áldozat sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt akár hivatalból, akár feljelentésre eljárás induljon.

A TÁVOLTARTÁS ALKALMAZÁSA

Mi a távollattartás?

2009. október 1-től kezdődően két féle lehetőség van azt kezdeményezni, hogy a bántalmazó meghatározott ideig ne mehessen az áldozat közelébe. A korábbi, a büntető eljárási kényszerintézkedés részleteit a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 138/A-139. § - ai tartalmazzák. Az ún. megelőző távollattartás szabályairól a Hozzátartozók közötti erőszak miatt alkal mazható távollattartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény rendelkezik.

MI A KÜLÖNBÉG A KÉTFÉLE TÁVOLTARTÁS KÖZÖTT?

Elrendelésének esetei

Megelőző távollattartást - ahogy azt neve is jelzi - nem csak bekövetkezett bántalmazás, hanem annak veszélye esetén is lehet kérni. Így a bántalmazott sérelmére megvalósított mindenfajta, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezési jogot, a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység és mulasztás megalapozza. Büntetőeljárás-beli távollattartás csak akkor rendelhető el, ha szabadságvesztéssel büntethető bűncselekmény miatt büntetőeljárás folyik. Emiatt ezt nem lehet kérni, ha az áldozat félelemből vagy

egyéb okból nem tesz feljelentést. Azokban az esetekben ahol a büntetőeljárás magánindítványra indul, ott a távollátás csak annak benyújtását követően rendelhető el. Megelőző távollattással csak hozzátartozóval szemben kaphat védelmet, azonban a törvény nem terjed ki a barátra, udvarlóra, volt barátra, elutasított udvarlóra, volt jegyesre, együttlakás nélküli együttjárókra, ellenben 2014. március 15 óta - régi hiányosságot pótolva - kiterjed a volt élettársra is. A büntetőjogi távollattásnak nincs ilyen korlátozása, mindenkivel szemben elrendelhető.

Ki rendelheti el?

Az ideiglenes megelőző távollattást a rendőrség a helyszínen hozza meg az erőszak észlelése esetén hivatalból vagy a bántalmazott és hozzátartozói, a szociális ellátórendszer, a gyermekvédelmi és egészségügyi rendszer bejelentése alapján. A rendőrség automatikusan kezdeményezi a helyi bíróságnál annak meghosszabbítását. A rendőrség határozata nélkül közvetlenül is tud a bírósághoz fordulni Ön vagy hozzátartozója, és kérheti a megelőző távollattás elrendelését.

A büntetőeljárás távollattást Ön és az ügyész indítványozhatja az eljáró bíróságnál.

A rendőrség a távollattás elrendeléséről haladéktalanul köteles dönteni, kivéve, ha az elkövetőt elő állították. A bíróság az ideiglenes megelőző határozat időtartama alatt, vagyis 72 órán belül dönt a távollattás további fenntartásának kérdésében. Ha Ön közvetlenül a bíróságot kereste meg távollattási kérelmével, akkor ez a ha tár idő három munkanap. A büntető távollattás esetében elvben szintén három nap áll a bíró rendelkezésére a döntéshozatalra, a gyakorlatban ez több hónapot vesz igénybe.

Valamennyi távollattással kapcsolatos eljárás ingyenes az Ön számára. Ha az elkövetőt próbára bocsátották, vagy felfüggesztett szabadságvesztésre ítélték, a bíróság, illetve az ügyész magatartási szabályként is elrendelheti a távollattást.

Mennyi időre szól?

A távollattás időbeni terjedelmére vonatkozó rendelkezések nagymértékben eltérnek a nemzetközi gyakorlatban alkalmazottaktól, mivel máshol hónapokra, évekre vagy akár életre szólóan szokás elrendelni. Itthon a törvény szerint az ideiglenes megelőző távollattás 72 órára, a megelőző távollattás legfeljebb hatvan napra, a büntetőeljárás távollattás legalább tíz, legfeljebb hatvan napra szól. Ezek lejártát követően nincs arra lehetőség, hogy a távollattás időtartamát meghosszabbítsák, de újabb kérelem

előterjeszhető, ha annak feltételei fennállnak. Ha egy ügyben távollattást rendeltek el, a büntetőeljárás során kívül folytatják le.

Mi a tartalma?

A távollattás elrendelésével egyidejűleg a rendőrségi, bírósági határozat meghatározza annak tartalmát is. Tehát azt, hogy a bántalmazó adott esetben mennyi időn belül és milyen hosszú időre köteles elhagyni a közös lakást vagy más meg ha távozott intézménytől, pl. kórháztól, iskolától, munkahelytől, vagy meghatározott személytől, pl. közös rokontól, baráttól távol tartani magát. A távollattás ideje alatt a bántalmazó sem közvetlenül, sem közvetve nem veheti fel a kapcsolatot a védett személlyel, így például telefonon sem keresheti, sms-t vagy email-t nem küldhet számára. Szintén a határozatnak kell megjelölnie, hogy az eltiltás milyen távolságra szól.

Távollattás ideje alatt a bántalmazó lakásfenntartási és tartási kötelezettsége fennáll, de szünetel a szülői felügyeleti és a kapcsolattartási joga. A büntetőeljárás keretében elrendelhető távollattás hatálya alatt a kapcsolattartás csak abban az esetben szünetel, ha a távollattó végzést a gyerek sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt hozták.

Mi történik, ha a bántalmazó megszegi a távollattó végzést?

Az ideiglenes megelőző és megelőző távollattás megsértése szabálysértést valósít meg, elzárással vagy pénzbírsággal büntethető. Ha a bántalmazó a büntetőeljárás-beli távollattást szándékosan megszegi, s ezt utólag sem menti ki, a bíróság dönti el, hogy előzetes letartóztatásba veszi vagy csak pénzbeli bírsággal sújtja.

NANE
NŐK A NŐKÉRT EGYÜTT
AZ ERŐSZAK ELLEN EGYESÜLET

**KÉRJÜK, TÁMOGASSA A BÁNTALMAZOTT NŐKET ÉS
GYEREKEKET SEGÍTŐ SZERVEZETEKET!**

**PATENT.ORG.HU/SUPPORT
NANE.HU/TAMOGATAS**

**PATENT EGYESÜLET ADÓSZÁMA: 18192249-1-41
NANE EGYESÜLET ADÓSZÁMA: 18060339-1-42**

NŐK JOGA SOROZAT

MIT TEHET ÖN, HA CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK ÁLDOZATÁVÁ VÁL IK ?

**A NŐK ELLENI ERŐSZAK ÉS DISZRKIMINÁCIÓ BÁRMELY
FORMÁJA ELLEN AZ ÁLDOZATOT VÉDELEM ILLETI MEG.
EZ MINDEN NŐ EMBERI JOGA.**